

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ**

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

Стенограма пленарного засідання

18 лютого 2020 року

Київ 2020

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №8

*Стенограма пленарного засідання
18 лютого 2020 року*

Редакційне управління
Головного управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання восьме, вечірнє
(Вівторок, 18 лютого 2020 року)

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо обігу земель
сільськогосподарського призначення» ...4

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ВОСЬМЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
18 лютого 2020 року, 16 година 7 хвилин*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добрий вечір! Шановні колеги, будь ласка, займайте свої робочі місця, підготуйтеся до роботи.

Шановні колеги, готові реєструватися? Підготуйтеся, будь ласка, до реєстрації. Прошу реєструватися.

У залі зареєструвалися 283 народні депутати України. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Повертаємося до розгляду питання. Законопроект [№ 2178-10](#).

Поправка 360. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую за надане слово, Дмитре Олександровичу. Розуміємо, що не можемо пробитися зі своїми поправками, тому цю трибуну використовуємо, аби донести інформацію про небезпечні моменти запропонованого законопроекту, що, на жаль, створюють не дуже ефективний механізм для того, щоб українські сільгоспвиробники отримали землю, а економіка поштовх. Гадаю, такий закон повинен виконувати декілька основних завдань.

Перше. Ми повинні забезпечити продовольчу безпеку.

Друге. Ми повинні забезпечити для малих і середніх підприємців і сільгоспвиробників, які обробляють від 500 до 2,5 тисячі гектарів землі, умови для отримання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 360 народного депутата Кальцева. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 362. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Я продовжу. Ще одне завдання, яке виконується таким законом. Ми повинні усунути спекулянтів з ринку, власне тих, хто зможе сконцентрувати у себе

земельний банк, а через деякий час продати землю вигідно для себе, а не для тих селян, які вимушені будуть продавати дуже дешево... За оцінкою експертів на ринку землі за такого варіанта законопроекту ціни встановляться на рівні 1 тисячі, максимум 1 тисячі 500 доларів за гектар. Це дозволить отримати землю спекулянтам і вигідно з часом продати її або великим холдингам, або іноземним користувачам, якщо на той момент у них буде можливість обробляти нашу землю. А це можливо в разі послаблення влади, появи або нового парламенту, або нових політичних сил.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 362 народного депутата Кальцева. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 363. Княжицький (*Шум у залі*).

Ще раз, Кальцев, яка поправка?

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Поправка 362.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 362. Кальцев.

Ні, зачекайте, ми пропустили поправку 361.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Перепрошую, так, поправка 361.

Продовжую. Ще одне важливе завдання: дозволити власникам паїв отримати кошти, за які вони зможуть придбати квартири в місті та переїхати. Ми маємо розуміти, що на землі, за великотоварного сільгоспвиробництва, повинно залишитися працювати максимум 3,5 відсотка людей. Ще 3,5-5 відсотків – це комунальники, лікарі, вчителі. Тобто 20 відсотків переселенців, а це 6-7 мільйонів, повинні отримати гроші та переїхати до міста. У цьому законопроекті не передбачено можливості отримати кошти, щоб купити квартиру...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 361. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 68.

Рішення не прийнято.

Княжицький є? Немає.

Поправка 365. Осадчук. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ОСАДЧУК А.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»)*. Миколо Тарасовичу, в цій

поправці є дві принципові позиції, яких не було в першому читанні, і вони дуже важливі для партії «Голос».

Насамперед ми повинні унеможливити використання будь-яких незаконних, брудних, кримінальних, корупційних коштів під час оформлення договорів купівлі-продажу землі, маємо забезпечити всі інструменти фінансового та банківського моніторингу, щоб цього не сталося. Це перше.

Друге. Право власності на землю щодо можливого бенефіціарного власника – держави-агресора. Цього не може відбутися за жодних обставин, і в законопроекті має бути виписано, що будь-яка фізична та юридична особи держави-агресора за будь-яких обставин не можуть бути бенефіціарними власниками. Ми вимагаємо, щоб це було чітко виписано в законопроекті. Наскільки я розумію, ви це врахували. Поясніть, як?

СОЛЬСЬКИЙ М.Т., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Пане Андрію, враховано дещо інше. Саме такі поправки стали базовими для комітетських поправок. Це частина п'ята і шоста статті 130:

«5. Розрахунки, пов'язані зі сплатою ціни земельних ділянок сільськогосподарського призначення за цивільно-правовими угодами, провадяться в безготівковій формі.

6. Не допускається набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення за відплатними договорами у разі відсутності у набувача права власності документів, які підтверджують джерела походження коштів або інших активів, за рахунок яких набувається таке право».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні? Ні.

Поправка 366. Скороход. Немає.

Поправка 367. Халімон.

Поправка 368. Неклюдов.

Поправка 369. Качура. Наполягаєте? Прошу.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Дмитре Олександровичу, у мене до цього законопроекту 14 поправок. Я не наполягатиму на їх голосуванні, проте прошу надати мені 2 хвилини для висловлення своєї позиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу додати 1 хвилину.

Олександрє Анатолійовичу, продовжуйте.

КАЧУРА О.А. Дякую. Шановні колеги народні депутати! Шановні громадяни України! Зараз так звана опозиція робить все для того, щоб не відбулося в нашій країні відкриття прозорого ринку землі з однієї простої причини – ринок землі в Україні вже є. Він їх влаштовує. Тому що саме за тіншовими схемами (емфітевзис, усякі договори спадщини) великі корпорації заволоділи чималою кількістю землі, скупленою в українських громадян за копійки. Саме проект закону про відкриття ринку землі, поданий депутатами нашої фракції, покликаний перевести в легальне поле абсолютно всі правовідносини, що відбуваються на ринку землі.

Цю реформу хотіли провести Ющенко, потім Порошенко. Юлія Володимирівна Тимошенко, обіймаючи посаду Прем'єр-міністра України, також подавала законопроект, яким передбачалося відкриття ринку землі. Він був доволі ліберальний: у ньому передбачався продаж землі іноземцям, не передбачалося жодного референдуму (про нього забули), жодних обмежень і лімітів в одні руки. І найголовніше – у них не вистачило політичної волі, яка є в нас.

Тут один депутат згадував президента Лінкольна, зокрема його висловлювання. У Сполучених Штатах Америки президент Лінкольні свого часу подав поправку, якою було скасовано рабство. Так-от цей проект закону є скасуванням рабства в Україні і завершенням кріпацтва. Припиніть маніпулювати людьми, ваша епоха закінчилася, настав час прозорих правил на ринку землі. Статтею 14 Конституції України передбачено право громадян на землю: «Право власності на землю гарантується. Це право набувається і реалізується громадянами, юридичними особами та державою виключно відповідно до закону». Припинимо кріпацтво... *(Оплески)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 370. Салійчук. Не наполягає.

Поправка 372. Нікітіна. Не наполягає.

Поправка 373. Кабаченко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Якщо мої попередні поправки були технічні, то ця – принципова. Під час її реєстрації частина друга статті 130 містила норму: 220 тисяч гектарів в одні руки, але з урахуванням пов'язаних осіб, потім її замінили на 10 тисяч гектарів в одні руки, але вже без урахування пов'язаних осіб. Тобто нічого не змінилося. Те, що я пропоную у своїй поправці... Ще раз хочу наголосити, що партія «Батьківщина» виступає категорично проти відкриття ринку землі. Цією поправкою виключається положення про нефіксовану кількість земель сільськогосподарського призначення, що можуть бути у власності. Замість цього, встановлюються можливість оренди землі та чіткі показники

щодо її кількості; для переходу в оренду: 20 гектарів – для громадян і 300 гектарів – для юридичних осіб. Дуже прошу вас підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 373 Кабаченка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 374. Батенко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Колеги, ви репліку про скасування рабства краще адресуйте міністру Милованову, який сьогодні добалакався, що нам, щоб наздогнати Білорусь і Словаччину, треба вкласти 100 мільярдів доларів інвестицій упродовж наступних 50 років. У Білорусі колгоспна система. Щоб наздогнати колгоспну систему нам треба 50 років? Нехай уряд визначиться, яку економіку він хоче побудувати. Бо ми з таким успіхом розпродаємо все: державні підприємства, університети, лікарні та країну в цілому. Задумайтеся, що ми робимо.

Прошу поставити на голосування поправку, яка стосується заборони опосередкованого набуття права власності на землю сільськогосподарського призначення для компаній і громадян з країни-агресора (що недопустимо у воюючій країні).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарасе Івановичу, наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 374 Батенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 93.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 376. Кириченко.

Поправка 377. Горват.

Поправка 378. Крулько. Немає.

Поправка 379. Крулько. Немає.

Поправка 380. Христенко. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ХРИСТЕНКО Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 46, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. У частині третій статті 130 законопроекту передбачається визнання недійсним правочину, за яким набувається право власності на земельну ділянку, вчиненого

з порушенням вимог частин першої та другої цієї статті. Допускається двозначне розуміння, що визнання правочину недійсне. У цивільному законодавстві визнання судом такого правочину недійсним не вимагається.

Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 380 Христенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 382. Шкрум. Не наполягає.

Поправка 383. Німченко. Наполягаєте? Прошу.

НІМЧЕНКО В.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Наполягаю. Шановні колеги, з вашого дозволу хочу звернутися до суддів Конституційного Суду, якщо вони мене чують. Шановні колеги, сьогодні доля України у ваших руках. Ви з листопада 2019 року розглядаєте справу, яка стосується статей 13-14 Конституції України. Дай Боже вам здоров'я! Шановні мої колеги по цеху, судді Конституційного Суду України, дуже прошу вас ввести в рамки закону розгляд цієї справи. Дайте людям надію, оскільки від вашого рішення залежить доля України, її суверенітет. Земля – це суверенітет держави. Шановні колеги, чекаю на відповідь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 383 Німченка. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 384. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, партія «Опозиційна платформа – За життя» послідовно виступає проти ухвалення цього проекту закону. Ми закликаємо колег зняти його з обговорення, розблокувати роботу Верховної Ради України і перейти до розгляду тих законопроектів, прийняття яких чекають сьогодні українські громадяни – щодо миру, соціального захисту, підтримки нашої економіки.

З приводу поправки, пропонується у статті 130 Земельного кодексу України абзац другий викласти в такій редакції: «Іноземці та особи без громадянства не можуть набувати право власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення». Прошу доповідача пояснити, чому цю поправку відхилено, адже вона навіть співпадає з позицією Президента. Чи Президент вам

теж не указ? Дайте детальну відповідь, чому ви за продаж української землі іноземцям і відхилили поправку, яка прямо це забороняє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. У мене запитання, Юрію Олексійовичу. Я правильно зрозумів, що ви більше не наполягатимете на своїх поправках, щоб швидше розблокувати роботу Верховної Ради України. Не будете наполягати? *(Шум у залі).*

Я не можу зняти, ви це добре знаєте, ви ж досвідчений депутат. Сподівався, що ви знімете свої поправки, і ми підемо далі швидше. Але, на жаль.

Ставиться на голосування поправка 384 Павленка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Поправка 385. Знову Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановні колеги, я все-таки прошу доповідача відповісти на запитання, як того вимагає Регламент, а не ігнорувати поправки, нехтуючи своїми посадовими обов'язками.

До того ж протягом останнього тижня до народних депутатів надходить дуже багато звернень. Думаю, мажоритарники, які представляють партію влади, теж мали змогу, якщо не ховалися, спілкуватися з людьми. Люди переважно виступають проти прийняття цього законопроекту і відкриття ринку землі.

Дозволю собі зачитати звернення аграріїв Бердичівщини, які стурбовані долею села, землі, України і вимагають продовження мораторію. «Запровадження в Україні ринку землі сільськогосподарського призначення є одним з кроків, що виходить далеко за рамки сьогодення. Звертаємося до вас з приводу недопущення поспішного відкриття ринку землі. Без проведення всеукраїнського референдуму не можна допустити прийняття рішень щодо землі. Аграрії Бердичівщини просять вас дослухатися...»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Насправді, поправка стосувалася всеукраїнського референдуму щодо вільної купівлі-продажу землі. Позиція комітету інша. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 385 Павленка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 386. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, перед тим як згадувати про рабство, потрібно подивитися на новий Трудовий кодекс, проект якого подав міністр Милованов, відповідно до якого люди, які матимуть трудові відносини, будуть у рабстві всіх роботодавців. Тож, колеги, перш ніж про щось казати, дивіться в дзеркало. Це перше.

Друге. Ті, які говорять, що ринок землі є, подивіться на всі ініціативи, які пропонує партія «Батьківщина». Вона і пропонує врегульовувати те, що існує ще, вибачте, за царя Гороха. Вирішити земельне питання через емфітевзис – ідеї довгострокової оренди... Колеги, емфітевзис вигадали в Стародавньому Римі, щоб надавати в оренду неродючі землі, щоб залучати інвестиції, встановити систему поливу тощо. Ми запропонували встановити мораторій на емфітевзис щодо землі сільськогосподарського призначення. Пропонуємо врегулювати цей тіньовий ринок, що існує в Україні. Фракція «Батьківщина» подає саме ідеологічні поправки в цьому напрямі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Ставиться на голосування поправка 386 народного депутата Івченка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 387. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, хочу нагадати, що відбулося зібрання ста впливових людей України, які звернулися до Президента Зеленського. Два колишніх президенти України також звернулися до Президента Зеленського, зокрема Леонід Кравчук запропонував усе-таки провести референдум і запитати громадян України, чи потрібен їм такий ринок землі, який сьогодні пропонує монобільшість. Колеги, повірте, для нас важливо, щоб ви виконували свої передвиборні обіцянки. Перший законопроект, який пообіцяв внести Президент Зеленський, – про народовладдя. Тож вносьте або його, або законопроект про всеукраїнський референдум, запропонований партією «Батьківщина». Далі голосуємо, проводимо інформаційну роботу з людьми, референдум і дивимося на результат. А потім в синергії, об'єднавшись, приймаємо закон, який реально відобразить такий аграрний устрій, що існує в Європі. Це для нас головне. А не так, що ми робимо прохідний двір...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадиме Євгеновичу, можна ставити на голосування?

Ставиться на голосування поправка 387 народного депутата Івченка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 388. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, зараз я хочу зачитати вам витяг із відкритого листа головам Світового банку, Міжнародного валютного фонду та Європейського банку реконструкції та розвитку (є певні прізвища). Його підписали, я не називатиму прізвищ, майже вся Національна академія аграрних наук України і не тільки аграрних. «Ті, хто прагне допомогти Україні, не повинні керуватися інтересами великих транснаціональних компаній та міжнародних інвестиційних банків, а орієнтуватися на затверджені світовою спільнотою документи, такі як: План дій Десятиліття сімейного господарювання ООН (2019-2028), доповідь Групи експертів найвищого рівня Комітету глобальної продовольчої безпеки ООН «Агроекологічні та інші інноваційні підходи до сталого сільського господарства та харчових систем для підвищення продовольчої безпеки та харчування» (2019), Добровільні керівні принципи відповідального управління охороною земель, рибальством та лісами у контексті національної продовольчої безпеки (2012), Декларація ООН про права селян та інших людей, які працюють у сільській місцевості (2018)» Ці документи прийняті на рівні ООН. Колеги, чому ми до них не дослухаємося?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Вадиме Євгеновичу, скажіть, а в цих рекомендаціях нічого немає про те, як Національній академії аграрних наук навести лад із землями постійного користування, які в її віданні?

Комітет поправку відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 388 Івченка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Поправка 390. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Ви знаєте, на жаль, цю поправку теж відхилено. Це поправка Юлії Тимошенко, яка сьогодні хворіє і написала відповідну заяву (висока температура). Але, пане Миколо, я вам скажу: держава для аграрної науки з 2002 року не зробила нічого.

Віддали землі і не дали можливості академії: розпоряджатися цими землями, здаючи ефективному власнику; продавати, зокрема експортувати за кордон продукцію, яку вони отримують у результаті проведення селекції; отримувати кошти, власне, на розвиток аграрної науки і передбачити, щоб відповідні землі не були в тіньовому ринку. Це повинна робити влада. Партія «Батьківщина» вже майже 10 років в опозиції, ми постійно пропонуємо. І під час слухань, які відбудуться на базі аграрного комітету, ми покажемо всі

напрацювання, зокрема, і опозиції, і аграрної науки щодо безпосереднього її реформування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 390 Івченка. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято. Поправку не підтримано.

Поправка 391. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, хочу ще сказати, що в нас, дійсно, була дискусія, я бачу, у залі просто ніхто не прагне отримувати відповідної інформації і керуватися світовим досвідом під час голосування.

У нас підписана Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, є Спільна аграрна політика Європейського Союзу, де чітко визначено, що таке ферми, кому потрібна державна підтримка, як має відбуватися обіг землі і так далі. Чому ми не можемо взяти ці європейські цінності і просто вмонтувати в наш проект закону, подивитися на поправки наших колег, зокрема з опозиції, і розробити такий законопроект, який найменше нашкодить національній безпеці України?

Ми закликаємо вас до діалогу. І хочу нагадати бабусю одного з ваших депутатів, коли приїхали журналісти телеканала, вона сказала, що коли виступає депутат, вона навіть не радиться з родичами і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 391 Івченка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 392. Королевська. Немає.

Поправка 393. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Дякую. Шановні колеги, шановні українці! Я знов-таки підкреслюю, що наша політична сила послідовно і категорично виступає проти продажу української землі. Я хотів би озвучити численні звернення виборців, які вимагають виставити на аукціони і через них передавати в оренду державну та комунальну землю. Це дозволить і підвищити добробут жителів територіальних громад, і уникнути ганебного продажу землі, чого ніколи не зрозуміють ні наші попередні покоління, ні наші нащадки.

Тому пропоную поставити поправку на голосування і звернути увагу на її виняткову важливість.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 393. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 394. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, пане Голово. Звертаючи увагу на неприпустимість продажу української землі і враховуючи численні звернення виборців, я хотів би підкреслити, що практика всього світу підтверджує ефективність орендних відносин у земельній сфері. Я вже звертався сьогодні до позиції науковців Інституту аграрної економіки Національної академії аграрних наук України, які довели, що протягом останніх 10 років від оренди земельних паїв надійшло в 6,5 тисячі разів більше інвестицій. Саме тому необхідно розвивати цей інститут орендних відносин у сфері землекористування.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 394. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 395. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, пане Голово. Виборчий округ № 113, Луганщина. Я хочу звернути увагу колег на позицію наших опонентів, які дорікають, що продовження розвитку орендних відносин у земельній сфері і проведення земельних аукціонів призведе до знову-таки виникнення корупційних факторів у цій сфері. Проте вважаю, що та кількість антикорупційних органів, які на сьогодні створені і функціонують в Україні, та розгалужена мережа органів, які борються з корупцією, повинна виконувати свою функцію і унеможливити будь-які зловживання у сфері земельних відносин. Саме тому ми не вважаємо це аргументом і всіляко підтримуємо оренду у сфері земельних відносин.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 395 Лукашева. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 396. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуєчий, за можливість теж висловити свою думку з цього питання.

Не тільки аграрії Житомирщини, а й Донеччини надсилають нам численні звернення щодо неприпустимості продажу землі.

Моя поправка саме стосується статті 130 Земельного кодексу України. Прошу її врахувати. У ній пропонується слова «з урахуванням пов'язаних осіб або юридичних осіб, створених за законодавством України, що мають спільного кінцевого бенефіціарного власника (контролера)» замінити словами «з урахуванням юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником, засновником яких є виключно громадяни України».

Прошу поставити цю поправку на голосування і визначитися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 396 Гнатенка. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 397. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую за можливість висловитися і щодо цієї поправки.

Ви знаєте, світ чекає велике перенаселення, на сьогодні на нашій планеті вже мешкає 9 мільярдів людей. І ми чекаємо найближчим часом дефіциту споживчих товарів. Ми розуміємо, якщо іноземці на нашій землі будуть вирощувати продукти, то вони вивезуть їх у свої держави, на свої ринки.

І тому пропонується така поправка: в абзаці першому частини другої статті 130 Земельного кодексу України слова «Сукупна площа» замінити словами «Гранична площа».

Дякую. Прошу врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 397 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 398. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Шановний головуючий, шановні присутні! Наша фракція «Опозиційна платформа – За життя» послідовно лобіює ідею проведення референдуму щодо цього питання. Але, на жаль, нас не чують. Тоді хоч почуйте наші поправки, які ми сьогодні пропонуємо до статей.

Абзац перший частини другої статті 130 Земельного кодексу України пропонуємо викласти в наступній редакції: «Гранична площа земельних ділянок

сільськогосподарського призначення, яка може перебувати у власності громадянина або юридичних осіб України, а також юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником яких є громадянин України...».

Прошу поставити поправку на голосування та прийняти щодо неї рішення.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 398 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 399. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую, шановний головуючий. Це остання поправка в цьому блоці питань, теж до статті 130 Земельного кодексу України. Прошу абзаци перший і другий частини другої статті 130 викласти в наступній редакції: «Сукупна площа земельних ділянок сільськогосподарського призначення у власності громадянина, юридичної особи, з урахуванням пов'язаних осіб або юридичних осіб, створених за законодавством України, що мають спільного кінцевого бенефіціарного власника (контролера): в межах однієї об'єднаної територіальної громади або району не повинна перевищувати 5 відсотків земель сільськогосподарського призначення такої громади».

Дякую. Прошу голосувати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету, будь ласка.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету – цю поправку відхилити. Ми відійшли від 5 відсотків до конкретних цифр.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 399 народного депутата Гнатенка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 400 народного депутата Скорика.

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна

платформа – За життя». Шановні колеги, шановні громадяни України! Я хочу зацитувати цю майже ювілейну поправку 400 до статті 130 Земельного кодексу України.

Пропонується частину другу статті 130 викласти в наступній редакції: «Переважне право купівлі земельних ділянок сільськогосподарського призначення мають громадяни України, які постійно проживають на території відповідної місцевої ради більше 10 років, де здійснюється продаж земельної ділянки, а також відповідні органи місцевого самоврядування». Доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом в такій редакції: «Забороняється внесення права на земельну ділянку сільськогосподарського призначення до статутних капіталів юридичних осіб, установчими документами яких передбачено ведення сільськогосподарського виробництва, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Прошу відповісти по суті поправки. Чому її було відхилено?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Ми сьогодні часто згадували Конституційний Суд України. Мені цікаво, як Конституційний Суд подивиться на позицію, що громадяни України, які 10 років проживають на одній території, мають більше прав, ніж громадяни України, які 9 років проживають на цій території. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція зрозуміла.

Ставиться на голосування поправка 400 народного депутата Скорика. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 401. Народний депутат Скорик.

СКОРИК М.Л. Шановний пане голово комітету, я хочу зацентувати вашу увагу на тому, що ця поправка аналогічна за змістом до попередньої. Але в чому суть? Ви добре розумієте, поправкою це передбачається, що фізичні особи повинні мати пріоритет у придбанні земельних ділянок над юридичними особами. Фізичні особи – громадяни України. Чому? Тому що немає жодних запобіжників для того, щоб у придбанні ділянок брали участь юридичні особи, беручи до уваги можливість перепродажу корпоративних прав, зокрема іноземні громадяни, іноземні інвестори і за іноземні гроші. Це суперечить Конституції України у тому розумінні, що фактично іноземні громадяни будуть власниками української землі. Буду дуже вдячний за відповідь.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 401 Скорика. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка 402. Скорик.

СКОРИК М.Л. Пане голово комітету, мені дуже сумно бачити таке ваше ставлення до депутатського корпусу і до тих поправок, які надаються до найважливішого документа для майбутнього нашої держави. Мені все-таки здавалося, що парламент – це майданчик для дискусії і думаю, що я навів певні аргументи того, що ця поправка має право на життя і повинна бути врахована.

Так, наша політична сила вважає, що цей законопроект взагалі не слід приймати. Але ми намагаємося конструктивно працювати над ним, зробити його якомога якіснішим. І мені, повторюю, дуже сумно бачити таке ваше ставлення до депутатських поправок, коли вони не те, що не приймаються, а ви навіть не маєте наміру їх обговорювати. Буду дуже вдячний за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 402 Скорика. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 403. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 78, Запорізька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Друзі, ми не маємо права приймати таке рішення нашим вузьким колом, тільки після того, як вислухаємо людей. Я наполягаю, що прийняття цього проекту закону можливе лише після проведення всеукраїнського референдуму. Люди мають висловити свою думку, ми зобов'язані її почути.

Тому, колеги, пропоную підтримати наші поправки та доповнити статтю 130 Земельного кодексу України абзацом наступного змісту: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність шляхом продажу до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні? Ні, я так розумію.

Поправка 404. Лукашев.

ЛУКАШЕВ О.А. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, шановні українці! Я хотів би звернути увагу на надважливе питання щодо концентрації землі в одні руки. Дякувати Богові, нам вдалося разом з українським народом переконати владу в тому, що 213 тисяч гектарів в одного власника – це забагато. І де, покажіть, ті українці, які готові за ринковими цінами купити такі площі землі.

Нагадую, що в резонансному рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Зеленчук і Цицюра проти України» зазначено, що держава зобов'язана уникати надмірної концентрації землі в одні руки. І до цього, до речі, закликає посол Франції в Україні Етьєн де Понсен. Дослухайтесь розумних людей, якщо ви не чуєте свій народ.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 404 Лукашева. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 405. Тарута.

ТАРУТА С.О., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Цією поправкою створюються правові передумови щодо обсягу землі у власності однієї особи. І я все-таки хочу запитати (уже декілька разів запитав, але не отримав відповіді): яка мета і чи ми оцінювали всі ризики, до яких може призвести введення такого закону? Ми мусимо аналізувати не тільки економічний вимір, а й соціальний.

Зауважу, що головний ризик, який несе цей проект закону, це знищення наших сіл, і я як економіст можу вам це довести. І тому хочу запитати: ви ці ризики оцінювали?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 405 Тарути. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 406. Княжицький. Немає.

Поправка 407. Чайківський. Ні?

Поправка 408. Геращенко. Ні, Геращенко. Кажіть, будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Вибачте. Прошу передати слово Вікторії Сьюмар. Це колективна поправка нашої політичної сили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут, на жаль, не зазначена Вікторія Сюмар, тому це неможливо.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Добре. Шановні колеги, нагадуємо, що наша політична сила підготувала близько 100 поправок до законопроекту про ринок землі. Ми за ринок землі, але проти цієї афери, яка задумується партією влади насамперед для того, щоб за безцінь розпродати 8 мільйонів гектарів державної землі. І очевидно, що в умовах, коли не існує земельного банку, земельного кадастру, ми усвідомлюємо, що буде прийнята пропозиція на користь потрібних людей, і вони зможуть купити цю землю.

Ну, а наша поправка стосується неможливості створення латифундій. Ми пам'ятаємо, що «слуги народу» у своєму проекті закону передбачають дозвіл на 200 тисяч гектарів землі в одні руки. У нашій поправці пропонується, що максимальний розмір концентрації землі в одні руки може бути 5 тисяч гектарів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Ставиться на голосування поправка 408. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Поправка 410. Верещук.

ВЕРЕЩУК І.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, моя поправка щодо максимальної граничної площі земельної ділянки, що можна буде сконцентрувати за цим законопроектом в одних руках з урахуванням пов'язаних осіб. Я думаю, ми не будемо повторюватися і говорити про те, що питання надмірної концентрації є питанням національної безпеки України. І внаслідок нерегульованої оренди, власне, надмірні площі вже сконцентровані в агрохолдингах, і на сьогодні вони мають по 500-600 тисяч гектарів в одні руки. Це загрожує тим, що, такі площі можуть опинитися у власності.

Я дуже прошу, щоб ми проголосували мою поправку: з урахуванням пов'язаних осіб або юридичних осіб максимальна площа не може перевищувати 1 тисячі гектарів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 410. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 143.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 411. Кабаченко.

КАБАЧЕНКО В.В. Фракція «Батьківщина». Я звертаюся до своїх колег із фракції «Слуга народу» і особливо до представників усіх комітетів, крім земельного. Я хочу бути впевненим, що ви розумієте: із тексту законопроекту виключили положення про пов'язаних юридичних і фізичних осіб. На практиці виключення цього положення означає, що ми відкриваємо абсолютно неконтрольований і безлімітний доступ концентрації землі в одні руки. Я дуже хочу отримати пояснення від пана Сольського, навіщо ми все-таки виключили це суперважливе положення із тексту законопроекту.

По суті поправки. Ми не згодні, ще раз підкреслюю, з передачею права власності на землі сільськогосподарського призначення до проведення референдуму, а також не згодні з встановленням відсотків, та й взагалі формуванням площі земель у відсотках, бо це ускладнить роботу реєстраторів та порушить принцип правової невизначеності, що може призвести до корупції. Однакова кількість землі для всіх, що не породжує дискримінацію...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 411 Кабаченка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято.

Поправка 412. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» категорично проти продажу землі. Шановний головуючий, надайте можливість Миколі Тарасовичу вести парламентську дискусію, щоб ми почули аргументи комітету. Не обмежуйте діяльність народного депутата Сольського!

Моя поправка стосується обмеження площі землі в одні руки. У законопроекті, який проголосований в першому читанні, концентрація в межах однієї об'єднаної територіальної громади становить 35 відсотків. Шановні колеги з фракції «Слуга народу», ви, можливо, долучіть список тих осіб, які будуть мати 35 відсотків землі в кожній громаді.

Прошу підтримати мою поправку та виключити це ганебне положення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. У комітетських поправках обмеження – 35,8 відсотка і 0,5 відсотка по країні – дійсно виключені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 412 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Поправка 413. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 414. Гузенко. Не наполягає.

Поправка 415. Шпенюв. Не наполягає.

Поправка 416. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Колеги, ви знаєте, я ставлю риторичне запитання. Скажіть, будь ласка, молода людина, яка хоче зайнятися сільським господарством, за цим проектом закону матиме доступ до землі? Я вже мовчу про аукціони. Ви думаєте, що молода людина піде і буде тягатися з будь-ким на цих аукціонах?

Головна ідея обігу землі у Франції – це створення найкращих умов для залучення, зокрема, молоді в сільське господарство, залучення більшої кількості людей. Цей проект закону дає можливість, скажімо, перемогти на аукціонах лише тим, хто матиме доступ до банків і матиме відповідні кошти.

Колеги, немає відповідної стратегії бачення аграрного сектору. І на жаль, на це питання: чи буде молода людина мати доступ до землі за цим проектом закону, мені, повірте, ніхто не дасть відповіді. Я впевнений, відповідь у всіх: це важко і не буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 416 Івченка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Поправка 419. Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ми звертаємо увагу законодавців: ви всі, хто проштовхує проект закону про розпродаж землі, не враховуєте правової норми, яка визначена в Конституції України і підтримується абсолютною більшістю громадян, а саме їх інтереси відстоює сьогодні фракція «Батьківщина». Спочатку має бути наведений порядок у земельному кадастрі. І доповідайте людям про цей порядок. Це перше.

Друге. Орендні платежі за кожен гектар мають бути в рази вищими, ніж нинішні і в рази нижчими мають бути відсотки за кредитування фермерства і аграрної промисловості, ніж існують сьогодні. Саме тому ми наполягаємо, щоб був проведений референдум, наведений порядок, залучені фермери, аграрії та всі незалежні організації до обговорення законопроекту, і тільки після цього

його можна вносити на розгляд залу. Не мають права 200 або 240 людей вершити долю мільйонів громадян України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 419. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 420. Яцик.

ЯЦИК Ю.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 79, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Миколо Тарасовичу, насамперед хочу звернути вашу увагу на те, що ви постійно посилаєтеся на комітетські поправки, у яких було враховано всі ці застереження, які звучать у цьому залі. Проте я хочу зауважити: незважаючи на те, що ці поправки в таблиці до законопроекту є одними з перших, вони так і не були проголосовані і внесені в зал.

Моя поправка стосується найважливішого застереження щодо зменшення граничної площі земельних ділянок: для фізичних осіб до 500 гектарів, для юридичних осіб до 1 тисячі гектарів, як це практикується в країнах Європи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пані Юліє, насправді, крім обмежень 500 гектарів і 1 тисяча гектарів, там є поняття кінцевого бенефіціарного власника. Це поняття комітетом взагалі виключено з тексту законопроекту до другого читання, оскільки така структура власності призведе до великих ризиків стосовно придбання іноземцями, тому поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 420 Яцик. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 106.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 421. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина». Наша фракція виступає категорично проти продажу землі. Миколо Тарасовичу, дякую вам, що ви долучилися до парламентської дискусії. Дуже приємно бачити вже професійну дискусію.

Моя поправка стосується обмеження кількості землі в одні руки. Миколо Тарасовичу, скажіть, будь ласка, яку можливість придбати землю буде мати молодий громадянин України порівняно з великими аргохолдингами чи великими банками з іноземним капіталом? Як ви підтримуєте розвиток сільського

господарства? Як ви підтримуєте розвиток фермерства в Україні, сімейного фермерства?

Шановні колеги, прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Можна висловити позицію комітету?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позицію комітету, звісно, як же без позиції комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, щодо дискусії і щодо суті поправки. Скажіть мені, як молодій людині в Україні допоможе, якщо виходити із суті поправки, заміна слова «сукупна» площа на «гранична» площа?

Дякую. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 421 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Зал підтримав позицію комітету.

Поправка 422. Бондарєв.

БОНДАРЄВ К.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Я підтверджую, що «Батьківщина» категорично проти продажу землі. І взагалі робити землю товаром – це ненормально.

А моя поправка стосується обмеження сукупної площі 300 гектарами. Я хотів би навести таку інформацію (про це вже говорилося): у Румунії така площа обмежується 200 гектарами, в Литві – 300 гектарами, у Данії – 300 гектарами.

І запитання. Скажіть, будь ласка, якщо всі віки українці проливали кров за незалежність і за свою землю, ви землю збираєтеся продавати з кістками українців, чи спочатку достанете їх звідти?

Я прошу поставити на голосування мою пропозицію про обмеження 300 гектарів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як ви і просили, ставиться на голосування поправка 422. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 423. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина». Наголошую вчергове, фракція «Батьківщина» виступає категорично проти продажу землі. Миколо Тарасовичу, наші поправки, від фракції «Батьківщина», які ви часто використовуєте, зокрема щодо попередньої поправки, де ми просили виключити, ви акцентуєте увагу на тому, що виключили, але нашої поправки не підтримуєте.

Стосовно попередньої поправки. Не потрібно розглядати одну фразу, дивіться на пропозиції «Батьківщини» в цілому. Тобто ми наполягаємо на тому, що повинно бути обмеження землі в одні руки. Держава повинна створити сприятливі умови для розвитку фермерства, сімейних ферм, зокрема, подумати про державні програми залучення молоді для роботи в селах.

Колеги, прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 423 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 82.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 424. Пузійчук. Позиція.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина». Дуже прикро дивитися, як порушуються права народного депутата, голови профільного комітету, якого обмежують у можливості виступити та прокоментувати позицію комітету та прийняті рішення.

Колеги, шановні громадяни, вчергове звертаю вашу увагу, що фракція «Батьківщина» виступає проти розбазарювання української землі. Шановні, знову йдеться про ліміт в одні руки. Я цією поправкою пропоную встановити ліміт: 300 гектарів для фізичних осіб, 500 гектарів для юридичних осіб.

Миколо Тарасовичу, ви фахівець, ви знаєте, що в Польщі 2,5 мільйона сімейних фермерів. Створіть умови для розвитку фермерства в Україні.

Колеги, прошу підтримати мою поправку. Миколо Тарасовичу, і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Андрію, поправка була... Щодо Польщі. У нас 1 мільйон людей, які, як і в Польщі, самостійно займаються обробкою своїх земель і яких можна назвати, подібно до польських фермерів, також фермерами,

тільки в нашій країні вони називаються одноосібниками. У Польщі немає обмежень щодо концентрації в одні руки на відміну від нашого проекту закону, перечитайте польські закони, лише щодо державної землі.

Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 424 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято.

Поправка 425. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане Голово. Попри всю мою повагу до голови комітету, але в Польщі немає війни. Це перше.

Друге. Раніше ми обговорювали необхідність проведення референдуму. Земля має абсолютно винятковий статус у Конституції України. Це не лише об'єкт права власності українського народу разом із шельфом та іншим згідно зі статтею 13, а й відповідно до частини першої статті 14 – земля є основним національним багатством (більше ніщо не визнано основним національним багатством), а також зазначено, що це багатство потребує особливої охорони держави. Замість особливої охорони ви розбазарюєте землі, а відтак приймаєте антиконституційний проект закону.

Моя поправка скерована на обмеження концентрації в одні руки. Водночас в інших поправках я зазначаю, що власниками землі можуть бути лише громадяни. Тому громадяни повинні отримати у власність чи в оренду не більш як 500 гектарів.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 425 Власенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 426. Загородній.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, Дмитре Олександровичу. Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановні громадяни України, нещодавно тут виступав народний депутат із фракції «Слуга народу», зачитував статтю 14 Конституції України. Я хочу сказати, що «слуги народу»

вчергове вам сказали неправду, просто збрехали. Він зачитав лише частину статті 14 Конституції України. А ця стаття починається словами: «Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави». Саме під охороною держави. І без дозволу народу, держава не має права розпоряджатися українською землею. А те, що ви сьогодні робите, ви просто крадете землю. А крадіж – це вже кримінальний злочин, за який потрібно відповідати.

Запитати дозвіл в українського народу можна лише шляхом референдуму, це те, що записано у вашій програмі.

Дякую. Прошу мою поправку поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 426 Загороднього. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 428. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги, я хочу нагадати, що згідно з соціологічними опитуваннями щодо відкриття ринку землі сільськогосподарського призначення, які відбуваються останнім часом, більше 70 відсотків українців не підтримують ідеї про те, щоб цей ринок запрацював незабаром.

Чому люди не підтримують цю ідею? Чому люди не готові до нових правил гри на цьому ринку? Тому що вони не вірять, що влада приймає чесні правила гри. Вони не вірять, що суди зможуть захистити їх права на земельні ділянки. Вони знають, який хаос існує в кадастрі і скільки у нас є паралельних документів на одні й ті ж самі земельні ділянки.

Щодо моєї поправки. Вона саме покликана трошки покращити ваш законопроект, нею пропонується встановити правила, що при визначенні сукупної площі земельних ділянок сільськогосподарського призначення, які можуть перебувати у власності, враховуються також ті особи, які володіють істотною участю в будь-якій юридичній особі на всіх рівнях ланцюга володіння...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 428 Пузанова. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 429. Папієв.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

(загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні громадяни України, шановний головуючий! Ще раз для стенограми і для майбутнього подання до Конституційного Суду України. Я звертаю вашу увагу, що не виконуються норми Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», а саме статті 119, 120, 121 та стаття 45. Ви не реагуєте на звернення народних депутатів України і не ставите на голосування процедурні питання, і тому слуги народу не можуть зорієнтуватися і проголосувати саме за заборону продажу землі іноземцям.

Моя поправка стосується пріоритетного права купівлі землі для громадян України, які проживають на території тих рад, які приймають рішення, і для органів місцевого самоврядування. Тобто, щоб не в інтересах Сороса іноземцям продавати, а в інтересах громадян України, щоб ця земля залишалася надбанням майбутніх поколінь.

Дякую. Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 429 Папієва. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 81.

Рішення не прийнято.

Поправка 430. Савчук.

САВЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 83, Івано-Франківська область, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Місто Івано-Франківськ, Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Знаєте, наша позиція була і є однозначною: українська земля – це не товар. І саме поправка, про яку я зараз говоритиму, стосується насамперед громадян України, яким ми пропонуємо землю, що розпайована, передавати у спадок або своїм родичам, або тим, кому вони вважають за потрібне. Тобто українська земля не є покупкою, це ключове на чому ми наполягаємо. Ми все-таки вважаємо, що зараз не на часі продаж української землі, коли ми не готові до цього ні по кадастрах, та навіть через ситуацію, в якій зараз перебуває Україна в час війни.

Прошу парламент підтримати цю поправку та не продавати українську землю. Тільки українські громадяни мають на неї право.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 430 Савчук. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 433. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, знаєте, є така книга «Чому Азії вдалося» Джо Стадвелла. Чому вдалося Сінгапуру? Чому вдалося Японії? Чому вдалося Південній Кореї? Чому вдалося Китаю? Так ось, формула стрімкого зростання проста, першим пунктом там написано, почитайте: створення умов для дрібного фермерства. Це перший пункт цієї формули у книзі «Чому Азії вдалося».

Миколо Тарасовичу, а для того, щоб не було маніпуляцій щодо Польщі, то я вам скажу: у Франції теж немає обмежень, але у Франції є агенція SAFER, яка регулює кому віддавати землю, і в Польщі є Агентство сільськогосподарської нерухомості, яке теж регулює. Стосовно Польщі, якщо прийде молода людина в село, поселиться і буде там жити, агентство віддасть землю цій молодій людині.

За вашим проектом закону не існує жодних можливостей отримати землю молодій людині, тільки «великі мішки»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування? Дякую.

Ставиться на голосування поправка 433. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Поправка 434. Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий, шановний голово комітету! Цю поправку ми готували спільно з Юлією Тимошенко, і дуже шкода, що вона (минулого тижня і на вихідні зустрічалася з людьми, зокрема, щодо цього законопроект) прихворіла.

Отже, я хотів би довести цю поправку до вашого відома. Поправка стосується створення Державної земельної агенції. На цю тему щойно виступав колега Вадим Івченко. І, справді, є досвід Франції, де створена державна структура SAFER під час першої фази проведення реформи, а вже на наступному етапі – це державно-приватне партнерство. І я просив би, щоб все-таки ми не забували, що для держави основна цінність – земля, яка дана Богом і належить всій нації, всім поколінням. І ніхто не має права позбавляти наші прийдешні покоління цієї цінності.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 434. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 85.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 435. Качний.

КАЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, тоді, коли іде війна, коли наша земля, зокрема чорноземи, найкраща, коли сьогодні оцінка землі найнижча у світі, ми порушуємо питання про розпродаж нашої землі.

Фракція «Опозиційна платформа – За життя» наполягає прийняти насамперед закон про референдум в Україні, після цього вже можна розглядати інші питання. А перше – стосується власне питання землі через референдум. Тому, шановні колеги, ми хочемо підкреслити ще раз, що українська земля за таких умов продаватися не може.

Щодо поправки 435. У ній пропонується в абзаці першому частини другої статті 130 Земельного кодексу України слова «пов'язаних осіб» замінити словами «особи, які є членами сім'ї».

Прошу проголосувати і підтримати нашу поправку.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 435 Качного. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 78.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 436. Тарута.

ТАРУТА С.О. Моя поправка теж стосується сукупної площі земельних ділянок у власності однієї особи. Я хотів би (якщо ви мене бачите), щоб ви все-таки відповіли на запитання відносно мети. Яка мета цього законопроекту? І які існують ризики відносно того, про що я сказав, щодо сільських територій, сільських рад? Ви розумієте, що це призведе до повного знищення? У вас є модель відносно ризиків?

Дмитре Олександровичу, я вам, з одного боку, дуже вдячний, що все-таки ми розглядаємо кожну поправку і українці почують дискусію, почують про SAFER, про найкращий досвід успішних країн, і ті наслідки, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 436 Тарути. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 80.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 438. Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дякую вам, Дмитре Олександровичу, за надане слово. Шановні колеги! Я хотів би, пане Сольський, поставити запитання. У тому законопроекті, що ми зараз розглядаємо, який чинник передбачено для того, щоб не допустити спекулятивного капіталу і таких банків, які можуть стати

спекулянтами? І головне – як уникнути того, щоб банки, бенефіціарами яких є іноземні особи, які за цим законопроектом мають право отримувати землю на два роки, а потім через банківські операції на більший строк, не сконцентрували великі обсяги земельних ділянок і не стали основними спекулянтами? Є такий чинник, і можемо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 438 Кальцева. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 439. Скороход (*Шум у залі*).

Поправка 437.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Дмитре Олександровичу, так можна почути відповідь пана Сольського на одне запитання щодо цього законопроекту?

І друге питання. Воно теж дуже важливе. Щоб забезпечити продовольчу безпеку, нам потрібно гарантувати, що аграрії, зокрема дрібні фермери або сільгоспвиробники, які обробляють від 500 до 2-2,5 тисячі гектарів землі, будуть мати (бажано, щоб банки стовідсотково гарантували) кредитування, щоб отримати у власність ту землю, яку вони зараз обробляють. Це було б гарним запобіжником з точки зору продовольчої безпеки нашої держави.

На жаль, сьогоднішній механізм цього не передбачає. І на мій погляд, важливо було б створити все-таки державний земельний банк, який міг би...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Позиція комітету щодо банків. Банки між собою торгувати землями не можуть. Ні. Вони можуть тільки кредитувати аграріїв. Під заставу вони можуть брати землю за бажанням власників земельних ділянок. Якщо за кредит не розраховуються, тоді накладається стягнення на майно, зокрема на земельну ділянку, як на будь-яке інше майно. Протягом двох років вони повинні це продати лише через земельні торги. Якщо ні, відбувається конфіскація, і це прописано в тій редакції, яка запропонована комітетом.

Не можуть вони один одному ні давати під заставу, ні продавати, тому що банк купляти не може.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 437 Кальцева. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 440. Соболев.

Поправка 441. Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, шановний український народ! Як і Юлія Тимошенко, як і 72 відсотки українців, наша фракція «Батьківщина» виступає категорично проти цього законопроекту щодо продажу української землі сільськогосподарського призначення в умовах війни. Прошу вас дослухатися до малих і середніх фермерів, які на сьогодні допомагають вижити українському селу, створюють робочі місця, наскільки можливо підтримують об'єкти інфраструктури. Великим холдингам потрібно тільки одне – отримати великі прибутки.

Саме завдяки фермерам ми можемо зберегти школи, дитячі садки, фельдшерсько-акушерські пункти, бібліотеки. Хтось запитав у малих і середніх фермерів, скільки вони можуть купити: 100, 1 тисячу, 50 тисяч, 10 тисяч, – ніхто не запитував; обмежити право власності в одні руки – 500 гектарів. Взагалі економічно обґрунтовано 30.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 441 Дубіля. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка 442. Заблоцький. Не наполягає.

Поправка 444. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О. Вельмишановний головуючий, вельмишановний Миколо Тарасовичу! У мене чотири поправки, я їх не буду ставити, якщо ви підтвердите, що вони доопрацьовані в якихось комітетських редакціях. Стосовно суттєвого зниження концентрації земель – раз. Стосовно безготівкових розрахунків, для того щоб уникнути відмивання готівки на земельних питаннях – два. Стосовно спеціального статусу земельних ділянок на кордоні з державою-агресором – три. Стосовно проведення референдуму щодо іноземних громадян – чотири.

Якщо всі вони враховані, я ці поправки ставити не буду, але вони для мене світоглядні.

Дякую.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Руслане, вони всі враховані. Концентрація ще менша ніж у ваших поправках, обмеження щодо кордону встановлені, стосовно референдуму, безготівкового обігу та визначення походження коштів також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 445. Кириченко. Не наполягає?

КИРИЧЕНКО М.О., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте? Ні.

Поправка 447. Литвиненко. Не наполягає.

Поправка 448. Батенко. Наполягаєте?

БАТЕНКО Т.І. Шановні друзі, ми, депутатська група «За майбутнє», вдячні Голові Верховної Ради України Дмитру Олександровичу за те, що йдемо за постатейним розглядом цього законопроекту. Ми все-таки думали і вірили, така, знаєте, свята наївність, в те, що дискусія передбачає результат, якісь компроміси за результатами цієї дискусії, але компромісу не бачимо. Натомість ми бачимо легкий шарм юної безвідповідальності монобільшості в умовах агресії Росії і непрофесіоналізму уряду, під шум обстрілів українських позицій на Донбасі, а сьогодні загинув полтавець Максим Хитайлов.

Наша депутатська група наполягає на тому, що запропонований у законопроекті механізм санкцій є недосконалим і створює значний корупційний елемент, передбачаючи шпарини для заволодіння українською землею представниками країни-агресора. Тому ми наполягаємо на цій поправці, якою пропонується виключити можливість опосередкованого набуття права власності на землю представниками груп і компаній країни-агресора, що недопустимо за сьогоднішніх умов.

Дякую і прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 448 Батенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 451. Пузійчук.

ПУЗІЙЧУК А.В. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, моя поправка також стосується аномальної сукупної площі земельних ділянок. Шановні колеги, вчоргове звертаюся до вас, прислухайтесь до голосу народу. Зробіть нормальну мінімальну площу у власності фізичних осіб в одні руки. Подивіться на прогресивний досвід європейських країн. Зробіть нормальне обмеження – 500 гектарів. Дайте можливість розвиватися українським фермерам. Дайте можливість працювати людям, українцям, на землі. Не робіть стратегічних помилок, які не можливо виправити.

Шановні колеги, прошу підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 451 Пузійчука. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 453. Крулько.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»)*. Фракція «Батьківщина». Поправкою 453 ми намагаємося зробити ще один крок до того, щоб зберегти українську землю. Пропонуємо встановити мінімальний обсяг землі сільськогосподарського призначення, що становить державний резерв, який не підлягає приватизації. Одним з пунктів запропонованого законопроекту визначено, що в одні руки можна продавати 0,5 відсотка всієї сільськогосподарської землі, тобто 200 тисяч... 10 тисяч гектарів. Знизили до 10 тисяч. Але такого (навіть 10 тисяч) немає в жодній країні світу. Світовий досвід: Польща – обмеження 300 гектарів, Угорщина – обмеження 300 гектарів, Сербія – обмеження 100 гектарів і так далі. А ми хочемо 10 тисяч гектарів в одні руки роздавати та ще й іноземцям, та ще і російським банкам. Одумайтеся, що ви робите. А мою поправку підтримайте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 453 Крулька. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Поправка 454. Христенко.

ХРИСТЕНКО Ф.В. Згідно із запропонованою частиною четвертою статті 130 Земельного кодексу України порядок здійснення перевірки відповідності набувача або власника земельної ділянки сільськогосподарського призначення вимогам, визначеним цією статтею, затверджується Кабінетом Міністрів України. Вбачається, що повноваження Кабінету Міністрів України в цьому разі сформульовано надто некоректно, зокрема, незрозуміло чи є проведення перевірки відповідності необхідною передумовою набуття права власності на земельну ділянку.

Крім того, здійснення такої перевірки зачіпатиме порядок вчинення нотаріальних дій та проведення державної реєстрації права власності. А відповідно до пунктів 7 та 14 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються правовий режим власності та діяльність нотаріату.

Дякую. Прошу мою поправку підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 454. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 84.

Рішення не прийнято.

Поправка 455. Шкрум.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Колеги, моєю поправкою 455, як і наступною, пропонується вилучити у цьому разі абзаци дев'ятий – дванадцятий щодо граничних площ земель сільськогосподарського призначення, які можуть перебувати у власності громадян та юридичних осіб. Ми вже неодноразово казали, що у найпрогресивніших демократичних європейських і навіть ліберальних країнах, таких як Польща, Австрія, Угорщина, Франція, Італія та інші, встановлені граничні обмеження на кількість землі, яка може продаватися в одні руки, для фізичних осіб і обмеження для юридичних осіб.

Знаєте, це не дискусія між умовними лібералами, які хочуть все продати, і консерваторами, які не хочуть відкривати ринок, аби все продавати. Це світоглядна дискусія: чи будемо ми вдосконалювати наші малі фермерські господарства, створювати робочі місця, давати можливість купити землю, працювати на землі та розвиватися громадянам України, чи ми відкриємо фактично неконтрольований ринок і земельну монополію. Ось про що ця дискусія.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обидві можна проголосувати?

Ставиться на голосування поправка 455 Шкрум. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 100.

Рішення не прийнято.

Поправка 456. Шкрум.

ШКРУМ А.І. Дякую. Фракція «Батьківщина». Ця поправка стосується схожого питання. У ній пропонується скасувати саме безпрецедентні і аномально високі показники площі земель сільськогосподарського призначення, якими може володіти одна особа.

Колеги, я ще раз повторюю. Нам розказують, що це начебто дискусія між новими ліберальними і консервативними поглядами тих, хто не хоче відкривати такий необхідний ринок землі. Колеги, це абсолютно не так. У найпрогресивніших ліберальних країнах Європи прогресивні філософи, аграрії та бізнесмени сьогодні говорять, що відкрити ринок землі – неправильно, зробити його можливою монополією великих агрохолдингів та великих фінансових корпорацій – це гірше ніж взагалі його ніколи не відкривати. Наприклад, пан Френсіс

Фукуяма, відомий ліберальний філософ, прямо нам сказав, що можна, відкривши ринок неправильно та в злочинний спосіб, зробити те, що було під час приватизації 90-х, коли багатими стали десять родин у країні, а всі інші не мали доступу до цих ресурсів. Колеги, подумайте про це.

Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 456 Шкрум. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 94.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 457. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Я хочу сказати, найголовніше, що ми вже пройшли достатню кількість поправок і під час засідань комітету розглядали, певний відсоток їх ми обговорили. Зараз я хочу сконцентрувати увагу саме на цій поправці виключно через те, що вона подана мною разом із Віктором Володимировичем Медведчуком. Як ви знаєте, він є одним із співавторів Земельного кодексу України 2001 року, яким гарантувалося право власності громадян України на земельні ділянки.

І, власне, ця поправка є продовженням тези, що громадяни України повинні мати право власності на земельні ділянки, однак концентрація має бути обмежена: 100 гектарів – для фізичних осіб і 500 гектарів – для юридичних осіб. Мається на увазі насамперед той факт, що у вас дуже висока концентрація, її необхідно зменшити. Вважаю, що ми з-поміж усіх цих поправок все-таки знайдемо якесь раціональне зерно, оскільки ви вже вдсятеро зменшили концентрацію. Думаю, що ви прислухаєтеся до нас і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 457 Колтуновича. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 458. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Шановний пане Голово, шановні народні депутати! До вас звертаються аграрії, фермери Коростишівського району Житомирської області Григорій та Тетяна Ломакови, Петро Жеребчук, Валентина та Володимир Педюк, Сергій Герасименко, Валерій Панченко, Володимир Бондаренко та інші. Вони, зокрема, закликають вас не допустити концентрації десятків тисяч гектарів земель у руках

олігархів. На сьогодні орендарі, які залежні від громадян – власників землі, підтримують та розвивають сільські громади, у разі продажу землі землевласникам не потрібні будуть громади сіл та селищ, і врешті-решт села остаточно вимруть. Ми виступаємо категорично проти продажу землі.

Закликаю вас, шановні народні депутати, представники партії влади, почуйте людей. Моя поправка спрямована саме на те, аби не допустити такої концентрації земель, захистити фермера, виробника на землі, захистити українське село. Прошу поставити її на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 458. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 459. Гузенко.

ГУЗЕНКО М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 161, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 460. Мамка.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні народні депутати, моя поправка щодо обмеження як для фізичних осіб, так і для юридичних осіб. Але хочу сказати дещо інше, про законопроект, який ми зараз розглядаємо. Він стосується 10 чи 11 статей. Народні депутати подали більше 4 тисяч поправок. А по суті, законопроект буде переписаний поправками комітету, який використав своє право і вніс усі свої пропозиції, написавши фактично новий проект закону, який матиме відмінності між першим читанням і тим, що ми побачимо в кінці.

Хотів би обговорити питання щодо порушення прав народних депутатів, які подавали свої поправки до законопроекту, який було прийнято в першому читанні. Але поправок, які подали б до поправок комітету, такого немає. І на виході ми будемо мати новий законопроект, поправками комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Шановний колего, дійсно, редакція до другого читання суттєво відрізняється від редакції першого читання. Наприклад, зараз вона збігається з вашою поправкою щодо концентрації до 10 тисяч гектарів, за що

я вам дуже вдячний. Водночас цю поправку відхилено через термін «кінцевий бенефіціарний власник».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 460 Мамки. Комітет її відхилив, щойно була озвучена позиція комітету. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 79.

Рішення не прийнято.

Поправка 461. Володіна. Не будете наполягати на своїх поправках? Дякую.

Поправка 463. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Так, наполягаю. Поправка 463. Дякую за можливість висловитися, шановний головуючий.

Я прошу цю поправку розглянути. Пропоную в абзаці другому частини другої статті 130 Земельного кодексу України (сумнозвісної статті) слова «однієї об'єднаної територіальної громади» замінити словами «території населеного пункту». Чому? Ми на сьогодні не впевнені, чи будуть сформовані територіальні громади, чи відбудуться місцеві вибори, а вже вводимо певні обмеження в цей законопроект. Прошу розглянути цю пропозицію і прийняти поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо переходити до голосування, так?

Ставиться на голосування поправка 463 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято.

Поправка 465. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Пропоную також в абзаці другому частини другої статті 130 Земельного кодексу України слово та цифри «35 відсотків» замінити словами та цифрою «1 тисячі гектарів». Це суто технічна поправка, тому я не буду витрачати багато часу на її обговорення.

Дякую. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 465 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято.

Поправка 466. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Поправка 465, будь ласка.

В абзаці другому частини другої статті 130 Земельного кодексу України пропоную слова «такої громади» виключити. Це стосується можливості нестворення територіальних громад і непроведення виборів найближчим часом, що теж є обмеженням цього законопроекту.

Прошу поставити поправку на голосування і визначитися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 466 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 467. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С. Дякую. Наступна поправка теж стосується статті 130. Пропонується абзаци перший і третій частини другої статті 130 викласти в такій редакції: «Сукупна площа земельних ділянок сільськогосподарського призначення у власності громадянина, юридичної особи, з урахуванням пов'язаних осіб або юридичних осіб, створених за законодавством України, що мають спільного кінцевого бенефіціарного власника (контролера): в межах однієї області або Автономної Республіки Крим не повинна перевищувати 4 відсотки земель сільськогосподарського призначення такої області або Автономної Республіки Крим».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 467 Гнатенка. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 468. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Виборчий округ № 78. Поправки, які ми вносимо до законопроекту, це не наша примха, це пропозиції, які надіслали нам люди з усієї країни. Вони робили це в такий спосіб, тому що комітет не провів повноцінного обговорення цього законопроекту, не почув думки людей, які обробляють землю, які так і не скористалися своїм конституційним правом на отримання земельного паю. Я розумію, що на вас зараз тиснуть іноземні партнери, але вас обирали не вони, вас обирали українці, тому чуйте насамперед їх думку.

Колеги, пропоную підтримати поправки та закріпити у законопроекті положення про проведення всеукраїнського референдуму щодо продажу землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 468. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Поправка 469. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Колеги, я наполягаю на своїх поправках і прошу їх підтримати. Ми впевнені, що спочатку потрібно розпаювати землю між усіма громадянами, які ще не отримали земельних ділянок, упорядкувати Держгеокадастр, потім обов'язково винести питання на всеукраїнський референдум, а вже після цього в залі парламенту голосувати законопроект про відкриття ринку землі.

Тому в поправці я пропоную доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом наступного змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення та проведення інвентаризації земель, забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів господарських товариств, передачу у власність...».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановний колего.

Ставиться на голосування поправка 469 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, я продовжу засідання на 15 хвилин, ми трошки пізніше почали. І ще треба послухати важливі поправки щодо законопроекту про вільний обіг землі. Давайте продовжимо.

Поправка 470. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Я вчергове пропоную, щоб будь-які дії стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення відбувалися тільки після проведення всеукраїнського референдуму. Це зрозуміло всім мешканцям України. Мої поправки у вас є. Крім того, за результатами усіх опитувань, які проводилися в країні, більшість українців думають так само і підтримують проведення референдуму.

Прошу, колеги, теж підтримати це голосуванням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 470 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 73.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 472. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Зараз поправка 471.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, поправка 471.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Знову-таки повертаюся до необхідності запитати насамперед у народу України, чи дозволяє він нам приймати такі дуже важливі рішення – розпоряджатися тим, що за Конституцією України належить українському народові. Прошу колег підтримати мою пропозицію: порадитися з народом України. Пропоную доповнити статтю 130 Земельного кодексу України новим абзацом наступного змісту: «До проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму...» і далі за текстом.

Прошу поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Поправка аналогічна до багатьох інших, які сьогодні були. Рішення комітету – відхилити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 471 Пономарьова. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 472. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Хто про що, а я про український народ. Не розумію, чому ми так категорично проти того, щоб запитати у народу України, ми ж з вами – народні обранці. Прошу підтримати мою поправку. В ній немає нічого такого, чого б кожен з нас не обіцяв своїм виборцям, якраз навпаки.

Також звертаю вашу увагу на те, що без проведення інвентаризації українських земель не може бути й мови про якісь там умовні відсотки: ні 0,5, ні 8, ні 35, тільки конкретні цифри. Ми не можемо допустити ніяких маніпуляцій із площею землі.

Прошу поставити на голосування мою поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 472 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 473. Автор Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Я дуже дивуюся, «слуги народу» не голосують за те, щоб порадитися з народом. Так кому ж ми тоді служимо? Чи нас лякає можливість вийти на вулицю та запитати у народу?

Я прошу підтримати мою поправку. Я дивлюся, що всі, хто не голосує за ці поправки, виступають за те, щоб чиновники на місцях, російською мовою скажу, манкировали цифрами та на власний розсуд встановлювали, скільки сьогодні буде 35 відсотків у гектарах. Прошу встановити конкретні обмеження. Пропоную в абзаці першому частини другої статті 130 Земельного кодексу України цифри та слово «35 відсотків» замінити цифрами та словом «1500 гектарів». Доповнити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо голосувати, так?

Ставиться на голосування поправка 473 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 77.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 474. Пономарьов. Ви так, Олександр Сергійовичу, детально підійшли до цього законопроекту.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Моя чергова пропозиція стосується унеможливлення прийняття будь-яких рішень щодо продажу землі без дозволу українського народу. Пропозиція проста: якщо народ дозволить – можемо голосувати.

Прошу підтримати таку пропозицію: в абзаці першому частини другої статті 130 цифри та слово «35 відсотків» замінити цифрами та словом «1500 гектарів», а також доповнити статтю 130 абзацом наступного змісту: «Не допускається до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму стосовно купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення...».

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 474 Пономарьова. Комітет її теж відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 475. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую ще раз. Я до всіх звертаюся. Ну, послухайте, це вже зовсім не смішно. На нас дивиться вся країна. Мені вже з виборчого округу, фермери з Бердянського району, надсилають есемески: чому комітет врахував лише сім поправок, а всі інші, які пропонують народні депутати, відхилив? Тисячі поправок відхилено і лише сім у редакції до другого читання враховано. Тому прошу, не зліть людей і підтримайте поправку.

Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Олександр Сергійовичу. Просто деякі поправки трохи схожі за текстом, таке теж буває (*Шум у залі*). Трохи, я зазначив, що лише трохи в деяких аспектах.

Ставиться на голосування поправка 475 Пономарьова. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 76.

Рішення не прийнято. Поправку також не враховано.

Олександр Сергійовичу, ваші поправки поки що закінчилися.

Поправка 476. Переходимо до поправок Мороза.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую, шановні колеги. Наголошую, що відповідно до частини шостої статті 45 Регламенту Верховної Ради України, враховуючи, що моя поправка містить кілька частин, кожна з яких має власне правове значення, прошу прийняти процедурне рішення про голосування кожної з частин поправки окремо з наступним голосуванням у цілому. Це стосується поправок 476, 477, 478, які йдуть підряд.

Пропоную в абзаці другому частини другої статті 130 Земельного кодексу України цифри «35» замінити цифрами «10», а також доповнити статтю 130 абзацом у такій редакції: «Забороняється внесення права на земельну частку (пай) до статутних капіталів юридичних осіб, установчими документами яких передбачено ведення сільськогосподарського виробництва, до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні, так?

Ставиться на голосування поправка 476 Мороза. Комітет її відхилив. Прошу визначитися та голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 477. Мороз.

МОРОЗ В.В. Фракція «Опозиційна платформа – За життя». Наголошую, що наша фракція проти продажу землі. Сьогодні надходить багато дзвінків від людей, які стежать за нашим, можна сказати, засіданням, монозасіданням.

Я ще раз повторюю. От сьогодні відбуваються бойові дії. Знову хочу пана Сольського запитати. Він каже, що призначення сільськогосподарських земель не буде змінюватися. Але коли всі будуть продавати або віддавати, або міняти землі, то люди залишаться ні з чим. Вони і так перебувають на території, де їх з обох сторін обсадили військові. Що цим людям робити сьогодні? Що їм

робити зі своїми паями? Ви дайте відповідь людям. Скажіть, що ми щось будемо робити, продавати, будуть створені якісь умови або ми будемо надавати якісь компенсації. Ну, щось же треба людям казати. Ну, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 477 Мороза. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 478. Мороз.

МОРОЗ В.В. Дякую. Я хочу зупинитися на поправці 478. Вношу пропозицію в абзаці другому частини другої статті 130 Земельного кодексу України цифри «35» замінити цифрами «10». Пропоную доповнити статтю 130 абзацом у такій редакції: «Якщо за результатами Всеукраїнського референдуму не буде схвалено рішення про вільний продаж та купівлю земель сільськогосподарського призначення, то дія заборони на купівлю та продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок та земельних часток (паїв), в частині їх купівлі-продажу та іншим способом відчуження, а так само в частині передачі прав на відчуження цих земельних ділянок та земельних часток (паїв), на майбутнє зберігається до 1 січня 2030 року».

Прошу підтримати цю поправку і проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 478. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 479. Мороз.

МОРОЗ В.В. Пане головуєчий, може все-таки надамо слово голові земельного комітету, щоб він прокоментував, що робити тим людям, в яких сьогодні замінована земля, на ділянках розташовані фортифікаційні споруди. Це земля, яка сьогодні за межами нашої держави. Що їм робити? Вони чекають, вони сидять біля телевізорів. Що ж їм робити? Може, накласти мораторій або компенсувати якимось чином.

Стосовно поправки. Пропоную в абзац другий частини другої статті 130 Земельного кодексу України включити речення: «Дія абзацу другої частини другої набуває чинності після проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо вільного продажу та купівлі земель сільськогосподарського призначення». Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте запитувати по суті поправки, а не давати рекомендації голові комітету. Він не може радити комусь, як вчиняти, він може коментувати лише вашу пропозицію.

Щодо поправки 479 Мороза, Миколо Тарасовичу.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. По суті поправки. Ця поправка аналогічна до багатьох, які пов'язані з концентрацією. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставиться на голосування поправка 479 Мороза. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 66.

Рішення не прийнято.

Поправка 480. Мороз.

МОРОЗ В.В. Виборчий округ № 59, Донеччина. Я зрозумів з цього тільки одне, що сказати людям сьогодні нічого, і щодо поправки також. Я ж це до чого, потрібен референдум. Якщо немає референдуму, то треба відповісти людям, що їх нічого не чекає, що в них нічого не буде, як жили вони під час війни, так і будуть жити, землю їх продадуть або комусь віддадуть. Треба щось відповідати.

Стосовно поправки. Пропоную абзац другий частини другої статті 130 викласти в такій редакції: «в межах однієї об'єднаної територіальної громади не повинна перевищувати 1 тисячі гектарів».

Дякую і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 480 Мороза. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

«За» – 63.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 483. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Це редакційна поправка, яка пов'язана з викладенням частини другої в іншій редакції. Ми пропонуємо абзац другий частини другої статті 130 Земельного кодексу України виключити. Прошу врахувати цю поправку. Так само, я звертаюся до всіх наших колег, які представляють різні фракції, особливо з фракції більшості, подумайте над тим, яку Україну і в якому стані ми передамо майбутнім поколінням.

І все-таки земля, яка є основним національним надбанням і багатством України, яка є винятковим об'єктом права власності українського народу, перебуває під особливим захистом, а тому розпродаж землі іноземцям ми не маємо права допустити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Іване Івановичу, наполягаєте на голосуванні?
Так. Ну, тоді завтра. Час вийшов.

Шановні колеги, я всім дякую. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим.